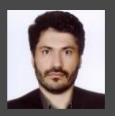

سخن دیگر مدیر مسئول

جلال نظرزاده، معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی

با آغاز سال تحصیلی و اتمام تحصیل دانش‌آموختگان دانشگاه و در مقابل، ورود دانشجویان جدیدالورود در مقاطع مختلف، نزدیک به ۲۰٪ از ترکیب جمعیت دانشجویی دانشگاه تغییر می‌کند. تجربه دانشجویان جدیدالورود به خصوص در مقاطع کارشناسی و دکتری حرفه‌ای، آکنده از شور و شوق و صفناپذیر و تا حدودی با نگرانی‌های ناشی از تغییرات محیط تحصیل همراه است. بررسی سوابق آموزشی در سنوات اخیر نیز حاکی از آن است که میزان افت تحصیلی در سنوات قبل به تدریج رشد کرده است؛ به طوری که بخش عمده‌ی آن ناظر به نیمسال‌های ابتدایی تحصیل دانشجویان جدیدالورود است. بررسی کارشناسی در حوزه‌ی آموزشی و مشاوره تحصیلی حاکی از آن است با وجود آن‌که نرخ افت تحصیلی در این دانشگاه از متوسط کشوری بسیار پایین‌تر است، ولی علت اصلی آن را می‌توان در عامل انگیزش تحصیلی جستجو کرد. با این وجود، لازم است برنامه‌ریزی لازم از قبل در خصوص ارتقاء تحصیلی در برنامه آموزشی دانشگاه پیش‌بینی شود تا بتوان آثار مخرب برخی از عوامل اصلی و فرعی را مهار کرد. یکی از اقدامات اساسی در این خصوص، توجه به تفاوت تحصیل در مدارس و دانشگاه‌ها است که لازم است با ارائه کارگاه‌های آموزشی و تبیین مسئله توسط اساتید محترم در طول سال تحصیلی در بین دانشجویان جدیدالورود برطرف شود. حجم انبوه مطالب درسی، دانش‌جو محور بودن یادگیری، نظارت ضعیف بر حضور دانشجو در محیط دانشگاهی، تنوع کتب مرجع به زبان‌های علمی، ضعف در مطالعه آن‌ها و تفاوت در مدیریت آموزشی، از جمله نکات بارز تفاوت تحصیل در دو محیط آموزشی است. در این خصوص از تمامی همکاران و اساتید محترم دعوت می‌کنم راهکارهای کارآمد خود را نه تنها برای مدیریت افت تحصیلی، بلکه به منظور ارتقاء آن، به سردبیر نشریه ارسال کنند تا ضمن انتشار آن‌ها، در برنامه‌های اجرایی حوزه آموزشی در نظر گرفته شوند. در پایان، با استعانت از خداوند بزرگ یقین داریم با هم‌فکری و همکاری اساتید، دانشجویان و همکاران محترم دانشگاه شاهد، می‌توانیم بیش از گذشته در تحقق آرمان‌های نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران در عرصه‌های آموزشی، به‌صورت کارآمد و مؤثر گام برداریم. انشاءالله.

صاحب امتیاز: معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه شاهد

مدیر مسئول: دکتر جلال نظرزاده

سردبیر: دکتر عبدالرضا نوروزی چاکلی

طرح از: محمد مهدی قاضی‌زاده

طراحی آرم: دکتر مرتضی افشاری

ترکیب بندی و صفحه آرایی: دکتر لاله صمدی

ویراستاری: سعید صادقی

نویسندگان این شماره: جلال نظرزاده، عبدالرضا نوروزی

چاکلی، ایرج رسولی، رامین رضایی، محمدحسین فتوکیان،

پرویز اولیاء، نظام الدین امامی فر و شهریار بیژنی

تلفن تماس دفتر نشریه: ۰۹۶-۵۱۲۱۵-۰۹۳

جایگاه علوم پایه در عرصه‌های کاربردی امروز

نوشته ایرج رسولی، استاد گروه زیست‌شناسی و رئیس دانشکده علوم پایه، دانشگاه شاهد

علوم پایه، زیربنای نظری، بنیان و ارکان تمامی شاخه‌های دانش بشری و رشته‌های دانشگاهی است. کشورهای توسعه‌یافته سالانه در این حوزه سرمایه‌گذاری‌های زیادی کرده و زمینه‌های توسعه را در قلمرو صنعتی، علمی و فنی به وجود آورده‌اند؛ به طوری که دانشگاه‌های این کشورها بهترین نیروهای متخصص را در این رشته‌ها به کار می‌گیرند. با وجود این، در کشور ما به علت فقدان بازارکار مناسب، شرکت‌کنندگان برتر آزمون سراسری، بیشتر به عنوان اولویت دوم انتخاب رشته‌ی خود، علوم پایه را انتخاب می‌کنند. این روزها با توجه به افت استقبال از تحصیل در قشر جوان، لازم است در سیاست‌های آموزش عالی در این خصوص بازنگری شود. قبلاً نیز کارشناسان و نخبگان علمی کشور، نکاتی را در خصوص کم‌توجهی به اهمیت و جایگاه علوم پایه که می‌تواند لطمات جبران‌ناپذیری را به فرآیند نهضت تولید علم کشور وارد آورد، به مجامع علمی

گوشزد کرده بودند.

در اولین گام جهت

بهبود وضعیت رشته‌های

علوم پایه در دانشگاه‌ها

می‌توان سیاست قرار دادن

این رشته‌ها در جایگاه واقعی

خود در نظام آموزشی

را پیش گرفت و در مرحله

بعد، با انجام اصلاحات جدی

در شیوه‌ها و روش‌های

تدریس و تکنیک‌های

آموزشی و نیز با استفاده

از ابزار و تجهیزات آزمایشگاهی، به‌روز کردن تدریس در این رشته‌ها را در دستور کار قرار داد.

ناگفته نماند که تمام این مشکلات به تنهایی ناشی از اتخاذ سیاست‌ها و اقدامات نادرست در درون

حوزه‌ی علوم پایه نبوده، بلکه برخی سیاست‌ها از قبیل نگاه نامناسب به روابط آکادمیک دانشمندان

کشور با هم‌تایان علمی خارجی خود از یک سو و عدم ایجاد جو تعامل در سطح جهانی از سوی دیگر،

علوم پایه را رودرروی چنین چالش‌هایی قرار داده است.

دانشگاه‌هایی که با بهره‌جویی از علوم پایه، زمینه‌های توسعه را در قلمروهای صنعتی، علمی و فنی خود

فراهم آورده‌اند، هم اکنون سرآمد دانشگاه‌هایی محسوب می‌شوند که در تولید علم جهانی شاخص

هستند.

دانشگاه‌ها نمی‌توانند بدون تعامل با دنیا جایگاه واقعی خود را دریابند. البته این تعامل زمان‌بر و مستلزم صرف هزینه است. در گذشته، توجه به سیاست‌هایی مانند سرمایه‌گذاری‌ها یا وام‌های کم‌بهره برای پروژه‌های زودبازده، مرسوم شده بود. باید قبول کرد که یک پروژه‌ی واقعی، زمان، فکر، هزینه و پشتوانه‌های مادی و معنوی خود را می‌طلبد.

ما باید بپذیریم که غور در دریای علم تنها به پشتوانه و مساعی اساتید و محققان کشور و از طریق تعامل سازنده با دانشمندان در اقصی نقاط جهان به دست می‌آید. البته طبیعی است که در برخی موارد بی‌تعمدی، بی‌توجهی به وطن، دنیاطلبی و مادی‌گری نیز مشاهده شده و احتمالاً خواهد شد، ولی تعداد این انحرافات ناچیز به نظر می‌رسند؛ لذا این نگرانی ناپستی در اصل موضوع خدشه وارد کند. متأسفانه در مواردی دیده شده که برخی از مدیران با اختصاص اعتبار ناچیز جهت پژوهش اساتید و محققان، ضمن اخذ تعهدات نامعقول، وقت دانشمندان این عرصه را معطل عوامل نه چندان مهم می‌کنند و یا اینکه بعضاً با سخت‌گیری‌هایی در این رابطه انگیزه‌ها را خدشه دار می‌کنند (و چه بسا همین سیاست‌ها خود اسباب تخلفات بیشتری هم بشود). باید بپذیریم که تا زمینه‌های لازم را ایجاد نکنیم حاصل مطلوب نخواهیم داشت.

کشور ما جزء رتبه‌های اول مهاجرت مغزهاست. به عنوان کسی که به گوشه‌هایی از این جهان مسافرت کرده یا اقامت داشته، به چشم خود دیدهام که غربی‌ها با وجود نیاز شدید به مغزهای مهاجر، ابدأ منزلت مناسبی برای مهاجران قائل نیستند. مثلاً یک استاد تمام ایرانی نمی‌تواند در غرب بدون گذراندن آزمون‌های مخصوص، حتی صاحب مرتبه‌ی علمی در حد استادیاری شود. بنده به

کشور ما جزء رتبه‌های اول مهاجرت مغزهاست. به عنوان کسی که به گوشه‌هایی از این جهان مسافرت کرده یا اقامت داشته، به چشم خود دیدهام که غربی‌ها با وجود نیاز شدید به مغزهای مهاجر، ابدأ منزلت مناسبی برای مهاجران قائل نیستند.

عینه شاهد بوده‌ام که اطبای کشورهای پیشرفته‌ای مانند کانادا و آمریکا هرگز در سطح اطبای ایرانی نیستند، ولی متأسفانه اطبای ما در آن کشورها حق طبابت ندارند.

با وجود تمام محدودیت‌های موجود، به لطف خدا کشورمان هنوز از بسیاری از ممالک دنیا غنی‌تر است و هنوز فرصت برای احیای علمی و فنی کشور وجود دارد. هنوز می‌توان با توسعه‌ی عدل به حیطه‌ی علوم پایه و با اتکا به همت و توان دانشمندان داخلی، قله‌های علم را بنا کرد و به تعبیر رسول اکرم (ص)، قلل دانش را توسط هموطنان سلمان فارسی به تصرف درآورد. با همه دشواری‌ها، ایران در زمینه‌ی علوم پایه رتبه‌های علمی خوبی دارد، هر چند استحقاق و توان بالقوه‌ی کشور، خیلی بیش از اینهاست.

نوشته رامین رضایی کارشناس ارشد دفتر برنامه‌ریزی آموزشی، دانشگاه شاهد

زیر نظر: دکتر عبدالرضا نوروزی چاکلی،

دانشیار گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشکده علوم انسانی و مدیرکل دفتر برنامه‌ریزی آموزشی، دانشگاه شاهد

گزارش «وضعیت اجرایی طرح تحول نظام سلامت حوزه‌ی آموزش علوم پزشکی» در تاریخ ۵ اسفندماه ۱۳۹۶ توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی منتشر شد. این گزارش که به اقدامات انجام شده در گام چهارم طرح تحول نظام سلامت اشاره دارد، شامل نکات برجسته‌ای است که می‌تواند مورد توجه علاقه‌مندان حوزه سلامت قرار گیرد.

در ادامه، بر اهم مطالب مندرج در این گزارش مروری گذرا خواهیم داشت:

۱. در این گزارش، محورهای برجسته‌ای که در اولویت برنامه‌ها و حمایت‌های وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی قرار دارد معرفی شده است. این محورها عبارتند از:

- ✓ آینده‌نگاری و مرجعیت علمی در آموزش علوم پزشکی
- ✓ حرکت به سوی دانشگاه‌های نسل سوم
- ✓ آموزش پاسخ‌گو و عدالت‌محور
- ✓ توسعه‌ی راهبردی، هدفمند و مأموریت‌گرای برنامه‌های آموزش عالی سلامت
- ✓ آمایش سرزمینی، مأموریت‌گرایی، تمرکززدایی و ارتقای توانمندی دانشگاه‌ها
- ✓ اعتدالی اخلاق حرفه‌ای
- ✓ بین‌المللی‌سازی آموزش علوم پزشکی
- ✓ توسعه‌ی آموزش مجازی در علوم پزشکی
- ✓ ارتقای نظام ارزیابی و آزمون‌های پزشکی
- ✓ اعتباربخشی مؤسسات و بیمارستان‌های آموزشی
- ✓ توسعه و ارتقای زیرساخت‌های آموزش علوم پزشکی

۲. از دیگر نکاتی که در این گزارش مورد توجه قرار گرفته، مستندسازی مناسب در مراحل تدوین و اجرای طرح تحول نظام سلامت به منظور بررسی، ارزیابی و رصد برنامه‌ها در مقاطع مختلف بوده است. علاوه بر این، برخی محدودیت‌ها از جمله محدودیت در منابع مالی مورد توجه قرار گرفته است. در این بخش تأکید شده است که به دلیل عدم تخصیص کامل اعتبارات لحاظ شده و همچنین عدم تخصیص اعتبار جدید از محل اعتبارات مصوب، برنامه با محدودیت منابع مالی روبرو و نیازمند توجه بیشتر است

ادامه مقاله جایگاه علوم‌پایه در عرصه‌های کاربردی امروز

ما در زمینه‌ی شیمی در میان ۹۲ کشور تولیدکننده‌ی مؤثر علم، رتبه‌ی ۳۲ را به خود اختصاص داده‌ایم که رتبه‌ای رفیع و بلندی است و حتی برخی از کشورهای اروپایی در رتبه‌های بعدی قرار دارند. رتبه‌ی ایران در رشته‌های ریاضی و فیزیک در حدود میانه است. ایران در میان حدود یکصد کشور پیشرو در زمینه‌ی زیست‌شناسی، در رتبه‌ی علمی ۴۰ قرار دارد که در صورت تجهیز آزمایشگاه‌ها و گسترش تعاملات بین‌المللی، به راحتی می‌تواند این رتبه را ارتقا دهد و در میان ۱۰ کشور برتر دنیا در این زمینه قرار گیرد.

نکته‌ی دیگری که مایلیم روی آن تأکید کنم این است که بنده شخصا به اصطلاحات علوم پایه و علوم کاربردی معتقد نیستم؛ زیرا چه کسی می‌تواند پیش‌بینی کند که چه چیزی کاربردی است؟ مگر این‌که این اصطلاحات بر اساس انگیزه‌ها تعریف شوند:

علوم پایه: هدفمند با کنجکاو

علوم کاربردی: طرحی برای پاسخ به نیازهای ویژه با توجه به این تعاریف و در حالی که علوم کاربردی به طور کلی می‌تواند به صنعت منتقل شود، مشخص است که دولت‌ها برای تأمین مالی علوم‌پایه مسئولیت‌های ویژه‌ای برعهده دارند. اما، البته همیشه به طور کامل واضح نیست و اصطلاح "تحقیقات استراتژیک" گاهی اوقات برای توصیف علم در یک رده متوسط به کار می‌رود که به نظر می‌رسد برای برنامه‌های کاربردی، حتی اگر از روی کنجکاو انجام شده باشد و بتواند به درک اساسی جدیدی منجر شود، شانس خوبی ایجاد کند. یک مثال، تحقیق در مورد خواص نیمه‌هادی‌های دُو‌بعدی است. تفاوت بین علوم پایه و علوم کاربردی توسط کاشف الکترون (J.J. Thomson) در سال ۱۹۱۶ بیان شد: «با تحقیق در علوم خالص (pure science)، به این معنی که تحقیق انجام شده بدون هیچ‌گونه ایده‌ی کاربردی در زمینه امور صنعتی، صرفا با توجه به گسترش دانش ما از قوانین طبیعت است. من تنها یک مثال از «ابزار» این نوع تحقیق را خواهم داد، یکی که به وضوح توسط جنگ به ارمغان آورده است- منظورم استفاده از اشعه ایکس در جراحی است. حالا این روش چگونه کشف شد؟ این نتایج حاصل تحقیق در زمینه علوم کاربردی نبود بلکه جستجو برای یک روش یافتن محل زخم گلوله در بدن بود. این ممکن است منجر به بهبود پروب‌ها هم شده باشد، اما ما نمی‌توانیم تصور کنیم که منجر به کشف اشعه ایکس شود. نه، این روش به علت تحقیق در علوم خالص است که با هدف کشف طبیعت برق انجام می‌یابد.»

تامسون در ادامه می‌گوید: «علم کاربردی به پیشرفت در روش‌های قدیمی منجر می‌شود، در حالی که علم خالص به ظهور روش‌های جدید منجر می‌شود؛ علم کاربردی به اصلاحات، و علم خالص به انقلاب و انقلاب‌ها منجر می‌شود.»

سوال مهم و بسیار دشوار برای کسانی که مسئول تأمین منابع علم هستند این است که چگونه می‌توان برنده شد؟ برای یافتن پاسخ درست به این سؤال، باید اذهان را به سوی شناخت این واقعیت که علوم‌پایه مادر و زمینه‌ساز چهار سود زیر برای بشریت است سوق داد: ۱. مشارکت در فرهنگ ۲. امکان کشف موارد با اهمیت اقتصادی و عملی بسیار زیاد ۳. گردش و حرکت صنعت ۴. آموزش

حوزه‌های راهبردی آموزش عالی و علوم کشاورزی

نوشته دکتر محمدحسین فتوکیان
دانشیار گروه زراعت و اصلاح نباتات و رئیس دانشکده کشاورزی، دانشگاه شاهد

کشاورزی یکی از اساسی‌ترین محورهای توسعه در کشور ماست. «مقام معظم رهبری»

طبق بررسی‌های به عمل آمده، در حوزه علوم کشاورزی سندی مرتبط با راهبردهای بخش کشاورزی در وزارت علوم، تحقیقات و فناوری تدوین نشده است. ضرورت دارد اقدامات لازم برای تهیه چنین سندی با مطالعه اسناد قانونی بالادستی همچون سند چشم‌انداز بیست ساله کشور (۱۴۰۴)، سیاست‌های کلی بخش کشاورزی، قانون برنامه توسعه کشور (برنامه ششم)، قانون افزایش بهره‌وری، نقشه جامع علمی کشور، نقشه جامع علمی کشاورزی، و سند تحول راهبردی علم و فناوری کشور انجام شود.

در جهان امروز نقش و جایگاه نیروی انسانی متخصص در فرآیند توسعه، از ضرورت‌های بنیادین توسعه پایدار کشورها محسوب می‌شود. از همین رو، قرن حاضر را قرن دانایی‌محور یا دانش بنیان نام نهاده‌اند. افزایش رو به رشد جمعیت در جهان، به‌ویژه در کشورهای در حال توسعه و نیازهای رو به تزاید اجتماعی و اقتصادی از یک سو و کاهش منابع و امکانات از سوی دیگر، رقابت تنگاتنگی را در راستای تدوین برنامه‌های راهبردی و منسجم برای دستیابی به امنیت پایدار به‌ویژه از جنبه‌ی امنیت غذایی به وجود آورده است و کشور ما نیز در این ره‌آورد از قافله دور نمانده و دستیابی به توسعه پایدار را به عنوان هدف اصلی خود قرار داده است؛ به‌گونه‌ای که در تدوین اهداف برنامه چشم‌انداز ۲۰ ساله جمهوری اسلامی ایران، مواردی مانند برخورداری از دانش پیشرفته و متکی بر سهم منابع انسانی برتر، برخورداری از سلامت، رفاه، امنیت غذایی و بهره‌مندی از محیط زیست مطلوب، کسب مقام نخست اقتصادی - علمی - فناوری در سطح منطقه آسیای جنوب غربی با تأکید بر جنبش نرم‌افزاری و تولید علم،

ادامه در صفحه بعد

در این برنامه هیچ اشاره‌ای به ارتقاء سطح کمی و کیفی آموزش علوم کشاورزی نشده است.

ج- سند تحول راهبردی علم و فناوری کشور

سند تحول راهبردی علم و فناوری کشور در سال ۱۳۸۸ توسط وزارت علوم، تحقیقات و فناوری تدوین شد. در این سند در بند ۱۲-۴ از زیرمجموعه علوم کاربردی، فقط به موارد زیر به عنوان فهرست حوزه‌ها و اولویت‌های راهبردی علم و فناوری کشور (در پنج سال نخست اجرا) در بخش علوم کشاورزی اشاره شده است: کشاورزی، آب و منابع طبیعی به‌خصوص مدیریت آب و خاک، اکتشاف ذخایر طبیعی، شناسایی، ثبت، حفظ و احیاء ذخایر ژنتیکی، بهره‌برداری از تنوع زیستی در تولید ارقام و گونه‌های مناسب و کاهش آلودگی هوا، تنش‌های زیستی و غیرزیستی، حفظ، احیا و بهره‌برداری از مراتع و جنگل‌ها، تغییرات اقلیم، امنیت غذا و آلاینده‌ها و ضایعات، استفاده از فناوری‌ها و روش‌های مدیریتی مدرن در بهینه‌سازی توزیع و مصرف آب، بهره‌برداری پایدار از آب‌های نامتعارف، توسعه روش‌های نوین آبیاری و زهکشی، افزایش حاصلخیزی خاک، اصلاح و بهبود نظام‌های بهره‌برداری، بازاریابی و توزیع محصولات کشاورزی، بهبود نرخ بازدهی سرمایه-گذاری محصولات کشاورزی، توسعه فعالیت‌های جانبی در روستاها، بهینه‌سازی الگوی کشت منطقه-ای، مدیریت ریسک خشکسالی کشاورزی، مدیریت عوامل زیان‌آور زنده و غیرزنده، ایمنی غذایی، امنیت غذایی.

د- نقشه جامع علمی کشور

نقشه جامع علمی کشور بنا بر تعریف، مجموعه‌ای جامع و هماهنگ و پویا و آینده‌نگر، شامل مبانی، اهداف، سیاست‌ها و راهبردها، ساختارها و الزامات تحول راهبردی علم و فناوری مبتنی بر ارزش‌های اسلامی برای دستیابی به اهداف چشم‌انداز بیست ساله (افق ۱۴۰۴) کشور بوده و همچنین تلاش شده بر مبانی ارزشی و بومی کشور، تجربیات گذشته و نظریه‌ها و نمونه‌های علمی و تجارب عملی تکیه شود. متأسفانه در این سند به طور مستقیم هیچ اشاره‌ای در ارتباط با جنبه‌های مختلف امور آموزشی و پژوهشی کشاورزی نشده است؛ البته در مبحث الویت‌های علم و فناوری کشور، در الویت الف و در زیرمجموعه الویت‌های علوم پایه و کاربردی، به گیاهان دارویی اشاره شده است. همچنین در الویت ب در قسمت علوم پایه و کاربردی به تعداد محدودی از اولویت‌های کشاورزی مانند تنش‌های زیستی و غیرزیستی، تولید ارقام و گونه‌های مناسب با بهره‌برداری از تنوع، اشاره کلی شده است.

ه- نقشه جامع علمی کشاورزی

این نقشه شامل مباحث چشم‌انداز و مأموریت بخش کشاورزی، چشم‌انداز و مأموریت نظام علم و فناوری کشاورزی،

رشد پرشتاب و مستمر اقتصادی، ارتقاء نسبی سطح درآمد سرانه و رسیدن به اشتغال کامل مد نظر قرار گرفته است.

در حال حاضر تدوین سندی که حوزه‌های راهبردی بخش کشاورزی در آموزش عالی را ترسیم کند ضروری است. برای تدوین «سند راهبردی توسعه آموزش عالی کشور در حوزه‌ی کشاورزی»، داشتن دیدی جامع از وضعیت آموزشی موجود آن در کشور بسیار حائز اهمیت است.

بنابراین، ضروری است برای شناخت وضعیت، آسیب‌شناسی و تعیین راهبردهای بهینه توسعه علوم کشاورزی در کشور، جایگاه این زمینه علمی در اسناد بالادستی مورد بررسی قرار گیرد و تبیین شود. آنچه در ادامه خواهد آمد، مروری کوتاه بر جایگاه علوم کشاورزی در سند راهبردی توسعه آموزش عالی کشور در اسناد بالادستی، شامل سند چشم‌انداز ۱۴۰۴، قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه، سند تحول راهبردی علم و فناوری کشور، نقشه جامع علمی کشور، نقشه جامع علمی کشاورزی و سند راهبردی آموزش عالی علمی کاربردی بخش کشاورزی است.

الف- سند چشم‌انداز ۱۴۰۴

سند چشم‌انداز در سال ۱۳۸۲ توسط مقام معظم رهبری به رؤسای قوای سه‌گانه ابلاغ شد. سند چشم‌انداز، جایگاه جمهوری اسلامی ایران را در افق سال ۱۴۰۴ ترسیم کرده است. همان‌گونه که از عنوان آن برمی‌آید، سند چشم‌انداز صرفاً به بیان اهداف پرداخته و با دیدی وسیع و افقی گسترده، وضعیت مطلوب را برای سیاست‌گذاران و کارگزاران نظام ترسیم کرده است. با توجه به این چشم‌انداز و ویژگی‌های آن، آموزش و پژوهش کشاورزی در حوزه علم و فناوری دارای مؤلفه‌های مهمی است. بنابراین دستیابی کشور به مقام اول در منطقه، ارتباط تنگاتنگی با وضعیت کشاورزی کشور داشته و از این رو پیشرفت جدی کشور در این حوزه را طلب می‌نماید. با توجه به مقدمات و اصول ارایه شده، لازم است بخش قابل توجهی از فعالیت‌های اقتصادی کشور سمت و سوی کشاورزی به خود گیرد. در این راستا باید ابتدا سند سیاست ملی کشاورزی تنظیم شود و سپس برای توسعه فعالیت‌های کشاورزی در کشور، توسعه علوم کشاورزی در دستور کار قرار گیرد.

ب- قانون برنامه پنج‌ساله (۱۳۹۶-۱۴۰۰) ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران

برنامه ششم در حقیقت، نقشه راه پنج ساله‌ی نظام بوده و با ذکر جزئیات و راهبردها به چگونگی تحقق اهداف عالی نظام طی دوره‌ی پنج ساله مورد نظر پرداخته است. این برنامه شامل ۱۲۴ ماده و ۱۲۸ تبصره است که ماده‌های ۳۱ الی ۳۷ آن در مورد کشاورزی و آب می‌باشد.

به‌عنوان مثال، در سال ۱۳۹۵ تنها ۶۷ درصد از منابع مصوب به این امر تخصیص یافته که سبب شده هیئت امنای دانشگاه‌ها در سال‌های ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶ معادل ۱-۳ درصد از کل درآمدهای اختصاصی خود را در این زمینه هزینه کنند. این در حالی است که رئیس محترم جمهور بر استمرار بخشیدن به طرح تحول سلامت با تمرکز بیشتر بر حوزه‌ی آموزش در دولت دوازدهم تأکید دارد.

۳. از نکات قابل توجه دیگر در گزارش، فهرست اقدامات مثبتی است که در طی دو سال گذشته در این خصوص به اجرا درآمده است. از جمله‌ی این اقدامات می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- ✓ ایجاد بستر مناسب جهت تربیت نیروی انسانی
 - ✓ آغاز بازنگاری برنامه‌های آموزشی
 - ✓ اعتباربخشی دانشگاه‌ها و مراکز درمانی
 - ✓ اقدامات صورت گرفته در راستای بین‌المللی‌سازی آموزش علوم پزشکی
 - ✓ توسعه‌ی زیرساخت‌های آموزش مجازی
 - ✓ اقدام در جهت ارتقای نظام ارزیابی و آزمون‌ها
۴. در گزارش به برخی از اقدامات که هنوز به نتیجه نرسیده و نیازمند طی زمان بیشتر است نیز اشاره شده که شامل موارد زیر است:

- ✓ شکل نرفتن الزامات زیرساختی و برنامه‌های لازم به منظور تحقق بسته‌ی اعتلای اخلاق حرفه‌ای
- ✓ فقدان بسترهای زیرساختی مناسب به منظور ورود دانشگاه‌ها به عرصه‌های کارآفرینی برای تحقق مؤلفه‌های دانشگاه نسل سوم در راستای کاهش وابستگی نظام آموزش پزشکی به منابع بودجه‌ای
- ۵. مطابق جمع‌بندی‌های انجام شده در گزارش، برخی از موارد نیازمند توجه بیشتر مجریان در آینده است. اهم این موارد عبارتند از:
- ✓ افزایش همکاری دانشگاه‌های کشور در راه‌اندازی رشته‌ها و دوره‌های مجازی
- ✓ تمرکز بیشتر بر حوزه‌های میان‌رشته‌ای
- ✓ افزایش جذب داوطلبان خارجی با ارائه‌ی برنامه‌های منطبق با نیازهای آن‌ها
- ✓ تسریع در فرایند بازنگاری برنامه‌های آموزشی
- ۶. مطلب دیگر این که در زمینه‌ی توسعه‌ی رشته‌ها از طریق توجه به رشته‌های «میان‌رشته‌ای»، تأکیدات فراوانی صورت گرفته و چارچوب کلی آن نیز به عنوان یکی از زیرمجموعه‌های «بسته‌ی توسعه‌ی راهبردی، هدفمند و مأموریت‌گرای برنامه‌های آموزش عالی سلامت» به شکل زیر تدوین شده است:

- ✓ محور اول. بازنگاری و ارتقای راهبردی و مأموریت‌گرای برنامه‌های آموزش علوم پزشکی
- شاخص. تعداد برنامه‌های بازنگاری شده‌ی پزشکی عمومی مبتنی بر نیازهای نظام سلامت و استقرار پزشک خانواده

نوشته رامین رضایی کارشناس ارشد دقت برنامه‌ریزی آموزشی، دانشگاه شاهد

هم‌زمان با ایام سالروز شهادت استاد شهید مطهری و روز معلم و در ایام فرخنده نیمه شعبان، ویژه برنامه‌ی

بزرگداشت مقام معلم و تجلیل از اعضای هیئت علمی نمونه با حضور رئیس دانشگاه، معاونان، مدیران، رؤسای دانشکده‌ها و جمعی از اعضای هیئت علمی و خانواده‌های ایشان روز شنبه ۱۵ اردیبهشت ماه در سالن همایش‌های امام خمینی (ره) دانشگاه برگزار شد.

در این مراسم پس از تلاوت آیاتی از کلام‌الله مجید و پخش سرود جمهوری اسلامی ایران، دکتر نظرزاده معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی، ضمن عرض خیر مقدم به حضار و تبریک این روز، به ارائه گزارش کوتاهی از روند انتخاب استاد نمونه در سال جاری پرداختند و نکات و ملاحظات را در خصوص مسائل حوزه‌ی آموزش دانشگاه مطرح کردند.

در ادامه‌ی این مراسم، پس از اجرای برنامه‌هایی از قبیل مولودی‌خوانی و تواشیح، با تقدیم لوح تقدیر و هدایایی، از اعضای هیئت علمی نمونه‌ی دانشگاه قدردانی شد و میهمانان برنامه پس از اقامه‌ی نماز جماعت مغرب و عشاء، در ضیافت شامی که به همین منظور در سالن غذاخوری دانشگاه فراهم شده بود، شرکت کردند.

از ویژگی‌های انتخاب اعضای هیئت علمی نمونه امسال می‌توان به تغییرات اساسی در شاخص‌ها و فرایند شناسایی اعضای هیئت علمی نمونه بر مبنای دستورالعمل جدید انتخاب اعضای هیئت علمی نمونه کشوری (مصوب ۱۳۹۶) و مصوبات شورای آموزشی دانشگاه اشاره کرد. بر این اساس، در گام اول و به منظور شناسایی افراد واجد شرایط، پرونده‌ی آموزشی تمامی اعضای هیئت علمی دانشگاه از جنبه‌ی شاخص‌های ضروری نظیر همکاری تمام وقت، داشتن پیوستگی در زمینه‌ی دریافت پایه‌های ترفیع سالانه و کسب حداقل نمره‌ی میانگین وزنی نمره‌ی ارزشیابی، مورد بررسی قرار گرفت.

سپس امتیازات هر یک از اعضای واجد شرایط در چهار محور کلی آموزشی، اجرایی، پژوهشی و فرهنگی بر مبنای دستورالعمل انتخاب اعضای هیئت علمی نمونه کشوری و با رعایت نسبت نمرات دستورالعمل یاد شده مورد محاسبه قرار گرفت. در این بخش، از همکاری دانشکده‌ها و برخی از بخش‌های ستادی دانشگاه استفاده شد و در نهایت اطلاعات اخذ شده در قالب فرم‌های منطبق با دستورالعمل مذکور، در دفتر برنامه‌ریزی آموزشی جمع‌بندی شد.

سیاست‌ها و اهداف کلان کشاورزی و همچنین اهداف و راهبردهای اختصاصی علم و فناوری کشاورزی است. بخشی از مأموریت‌های ارائه شده در این نقشه مربوط به بهسازی نظام آموزش متوسطه و عالی متناسب با بازار داخلی و بین‌المللی کشاورزی، بهبود هرم نیروی انسانی بخش کشاورزی، تقویت پژوهش‌های بنیادی برای توسعه مرزهای دانش در علوم کشاورزی، متناسب کردن نظام آموزش کشاورزی با نیازهای بخش، ظرفیت‌سازی و تأمین نیازهای علمی برای امنیت غذایی، خودکفایی در محصولات اساسی، تولید و افزایش سهم محصولات دانش‌بنیان و صادرات محصولات دارای مزیت است.

و- سند راهبردی آموزش عالی علمی کاربردی بخش کشاورزی

مراکز مختلفی (اعم از دانشگاه‌های دولتی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، مراکز آموزشی و تحقیقاتی مرتبط با وزارت جهاد کشاورزی و دانشگاه آزاد اسلامی) در کشور در عرصه کشاورزی فعالیت می‌کنند که طیف گسترده‌ای از وظایف اجرایی، پژوهشی و حاکمیتی را پیگیری می‌نمایند. متأسفانه هنوز یکپارچگی در تصمیم‌گیری‌های کشاورزی در کشور وجود ندارد. انتظار می‌رود تصمیم‌گیری‌های کلان بخش کشاورزی در حوزه‌های مختلف آموزشی و پژوهشی با محوریت وزارت جهاد کشاورزی به انجام رسد. این وزارتخانه با داشتن مجموعه‌های آموزشی شامل مؤسسه آموزش عالی علمی-کاربردی و مؤسسات پژوهشی متعدد و با داشتن ۲۱۷۷ عضو هیئت علمی از نظر منابع انسانی در امر کشاورزی غنی است و می‌تواند رهبری تنظیم سند راهبردی بخش کشاورزی را به همراه مراکز دانشگاهی عهده‌دار شود. مؤسسه آموزش عالی علمی-کاربردی جهاد کشاورزی در سال ۱۳۹۲ در همین راستا سندی را با عنوان «سند راهبردی آموزش عالی علمی کاربردی بخش کشاورزی» تدوین کرده است.

جمع‌بندی اسناد بالادستی

از مرور اسناد بالادستی نتایج کلی زیر حاصل می‌شود که در مجموع مؤید ضرورت تدوین اسناد راهبردی توسعه و تحول علوم کشاورزی است. الف- یکی از اهداف اصلی کشور، توسعه‌ی همه-جانبه علمی است.

ب- با توجه به عدم صراحت کافی در پرداختن به علوم کشاورزی در اسناد بالادستی، تدوین سند راهبردی توسعه آموزشی و پژوهشی علوم کشاورزی ضروری به نظر می‌رسد. در حال حاضر دو مورد از مهم‌ترین اسناد بالادستی که می‌تواند در تدوین راهبردهای آموزش عالی در بخش کشاورزی مورد استفاده قرار گیرند عبارتند از: نقشه جامع علمی کشاورزی و سند راهبردی آموزش عالی علمی کاربردی بخش کشاورزی.

- ✓ محور دوم. توسعه‌ی رشته‌ها و مقاطع تحصیلی علوم پزشکی مبتنی بر اسناد بالادستی
- شاخص اول. متن سند تقسیم کار بین دانشگاه‌های علوم پزشکی برای تهیه‌ی برنامه‌ی آموزشی رشته‌های جدید
- شاخص دوم. تعداد رشته‌های جدید هدفمند و مبتنی بر اسناد بالادستی راه‌اندازی شده
- ✓ محور سوم. شناسایی ظرفیت‌های فرابخشی حوزه‌ی سلامت به منظور توسعه‌ی برنامه‌های میان‌رشته‌ای
- شاخص اول. متن مستند شناسایی ظرفیت‌های فراتر از حوزه‌ی سلامت
- شاخص دوم. تعداد برنامه‌های تدوین شده‌ی رشته‌های میان‌رشته‌ای
- شاخص سوم. تعداد رشته‌های میان‌رشته‌ای جدید راه‌اندازی شده
- ✓ محور چهارم. طراحی و استقرار نظام تربیت نیروهای حد واسط
- شاخص اول. تعداد برنامه‌های مهارتی و حرفه‌ای اعتباربخشی شده و دارای نیازسنجی
- شاخص دوم. تعداد نیروهای تربیت شده در دوره‌های مهارتی، حرفه‌ای و حد واسط

امید است با ادامه روند اجرای طرح تحول سلامت، اهداف بیشتری از این طرح محقق شود.

شایان ذکر است که به دلیل تغییرات کلی در شیوه اجرا و فرآیند تعیین امتیازات، معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه، خود به‌طور مستقیم بر کلیه مراحل یاد شده نظارت داشتند و علاوه بر آن، گزارش اقدامات انجام شده در پایان مراحل اجرایی نیز به رؤیت و تأیید کمیته منتخب شورا در خصوص انتخاب اعضای هیئت علمی نمونه سال ۱۳۹۷ رسید. اسامی اعضای هیئت علمی نمونه دانشگاه در سال ۱۳۹۷ به قرار زیر است:

۱. دکتر سعید اسدی - دانشکده علوم انسانی
۲. دکتر ایرج رسولی - دانشکده علوم پایه
۳. دکتر آیتاله سعیدی زاده - دانشکده کشاورزی
۴. دکتر امیرحسین امیری - دانشکده فنی و مهندسی
۵. دکتر سید نظام‌الدین امامی‌فر - دانشکده هنر
۶. دکتر پرویز اولیاء - دانشکده پزشکی
۷. دکتر فریال طالقانی - دانشکده دندانپزشکی
۸. دکتر محمدرضا حیدری - دانشکده پرستاری و مامایی

مصاحبه با اعضای هیئت علمی نمونه دانشکده‌های هنر و پزشکی دانشگاه

مراسم گرامیداشت روز معلم دانشگاه شاهد، در روز شنبه مورخ ۱۵ اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۷ برگزار شد که در این مراسم از تعداد ۸ نفر عضو هیئت علمی نمونه دانشگاه تقدیر به عمل آمد و به آنها جوایزی اهدا شد. دکتر پرویز اولیاء، عضو هیئت علمی گروه میکروبی‌شناسی پزشکی دانشکده پزشکی و دکتر سید نظام‌الدین امامی‌فر، عضو هیئت علمی گروه ارتباط تصویری دانشکده هنر، دو تن از برگزیدگان این مراسم بودند. این مصاحبه به همین مناسبت و به منظور برخورداری از دیدگاه‌های ایشان ترتیب داده شده که در ادامه تقدیم می‌شود.

دکتر پرویز اولیاء، عضو
هیئت علمی گروه
میکروبی‌شناسی پزشکی،
دانشکده پزشکی،
دانشگاه شاهد

لطفاً با تأکید بر سوابق تخصصی - آموزشی خود را به طور مختصر معرفی فرمایید؟
اینجانب متولد ۱۳۴۵ در شهر آبادان می‌باشم و در سال ۱۳۶۹ در رشته میکروبی‌شناسی از دانشگاه تهران فارغ‌التحصیل شدم. در همان سال در رشته باکتری‌شناسی پزشکی، مقطع کارشناسی ارشد دانشگاه تربیت مدرس پذیرفته شدم.

ادامه مصاحبه با اعضای هیئت علمی نمونه دانشکده‌های هنر و پزشکی دانشگاه

در سال ۱۳۷۲ فارغ‌التحصیل شده و همان سال در مقطع دکترای میکروبی‌شناسی دانشگاه تربیت مدرس قبول و در سال ۱۳۷۸ تحصیلات خود در این مقطع را به پایان رساندم. فعلاً نیز به عنوان استاد پایه ۳۴ در دانشکده پزشکی مشغول به خدمت هستم.

با عنایت به پیشرفت‌های صورت گرفته در رشته تخصصی خود، جایگاه دانشگاه در این رشته را در مقایسه با جایگاه این رشته در سایر دانشگاه‌ها چگونه ارزیابی می‌کنید؟

جواب دادن به این سؤال سخت است، زیرا در برخی ابعاد ما نسبت به دانشگاه‌های دیگر بهتر هستیم، اما در برخی زمینه‌ها در حد معمول هستیم. البته این یک امر طبیعی است. در مجموع فعالیت‌های میکروبی‌شناسی دانشگاه قابل قبول است؛ بخصوص با وجود اساتید برجسته دانشکده علوم پایه، این موضوع تقویت شده است.

فعالیت‌های تحقیقاتی جنابعالی هم‌اکنون در چه بخشی از رشته تخصصی‌تان تمرکز یافته و در این زمینه بهترین و مهم‌ترین دستاورد شما چه بوده است؟

من بیشتر در زمینه‌های میکروبی‌شناسی مولکولی با تأکید بر ساخت واکسن علیه سودوموناس آئروجینوزا، تحقیق می‌کنم.

به نظر شما یک عضو هیئت علمی نمونه باید در ابعاد مختلف از چه شاخص‌ها و ویژگی‌هایی برخوردار باشد؟

اول از همه باید در زمینه‌های اخلاقی، الگوی مناسبی برای دانشجویان و حتی برای سایر همکاران باشد. ضمن این‌که باید در آموزش مباحث تئوری سرآمد باشد. در زمینه‌ی علمی رشته خود نیز سرآمد شناخته شود. یکی از نقش‌های بسیار مهم استاد نمونه، راهنمایی دانشجویان در خصوص مسائل مختلف آموزشی است.

برای آینده رشته تخصصی خود چه برنامه‌هایی را در نظر دارید و راهبرد آتی شما در حوزه فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی چیست؟

در حوزه آموزشی متمرکز بر آموزش تحصیلات تکمیلی هستم. در زمینه‌ی پژوهشی هم بیشتر روی تولید واکسن فعالیت می‌کنم.

در رشته تخصصی‌تان به ویژه در دانشگاه شاهد، چه ظرفیت‌هایی برای فعالیت‌های بین‌رشته‌ای و همچنین دستیابی به اهداف و برنامه‌های بالادستی نظیر نقشه جامع علمی کشور و برنامه ششم توسعه وجود دارد؟

خوشبختانه رشته میکروبی‌شناسی، از جمله رشته‌های پرکاربرد در زمینه‌های مختلف علمی است. از جمله‌ی این موارد می‌توان به زیست‌فناوری اشاره کرد.

و همچنین دستیابی به اهداف و برنامه‌های بالادستی نظیر نقشه جامع علمی کشور و برنامه ششم توسعه وجود دارد؟

در خصوص زیست‌فناوری که منشاء تولید بسیاری از محصولات (مانند دارو و واکسن) است، در تمام اسناد بالادستی اشاره شده است. با توجه به این موضوع می‌تواند نقش مهمی در اقتصاد دانش بنیان داشته باشد.

با توجه به رشته تخصصی خود، پیشنهادتان برای پویاسازی اقتصاد آموزش با رویکرد اقتصاد مقاومتی مولد و درون‌زا چیست؟

بیشتر آموزش‌ها باید به سمت کارآفرینی جهت پیدا کند. این نکته شاه‌کلید حل مشکل است.

نسبت میان فعالیت‌های آموزشی دانش پایه در مقابل فعالیت‌های آموزشی مهارتی در رشته تخصصی‌تان چگونه است و توازن میان این دو بعد را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

در این رشته حرف اول را مهارت‌های عملی می‌زند و وزن باید به آن سمت باشد. متأسفانه در کل ایران با این مشکل مواجه هستیم که این نسبت متعادل نیست. دانشگاه شاهد هم از این مسئله مستثنی نیست و لذا توازن لازم وجود ندارد. شایان ذکر است که توانایی‌های بینشی هم باید در کنار این دو آموزش داده شود. می‌توان به جرأت گفت دانشگاه شاهد در این خصوص و در رشته‌ی میکروبی‌شناسی، نسبت به سایر دانشگاه‌ها، پیش‌رو است.

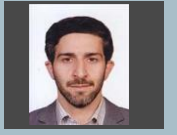
دکتر سید نظام‌الدین امامی‌فر، عضو هیئت علمی گروه ارتباط تصویری، دانشکده هنر، دانشگاه شاهد

لطفاً با تأکید بر سوابق تخصصی - آموزشی خود را به طور مختصر معرفی فرمایید؟

سید نظام‌الدین امامی‌فر هستم. متولد ۱۳۴۳ از دزفول. دارای مدرک دکترای پژوهش هنر از دانشگاه شاهد، کارشناسی ارشد ارتباط تصویری از دانشگاه تربیت مدرس و کارشناسی نقاشی از دانشگاه تهران. به لحاظ تخصص هنری، در زمینه هنر جدید (New Art) هنرنوری (Light Art)، طراحی و گرافیک محیطی، ارتباط تصویری و نقاشی فعالیت دارم. همچنین، اجرای ۵ طرح پژوهشی، بیش از ۴۰ مقاله در نشریات داخلی و خارجی، شرکت و ارائه‌ی مقاله در ۱۱ سمینار بین‌المللی و ملی، شرکت در ۵۵ نمایشگاه انفرادی نقاشی و گرافیک و هنر جدید داخلی و خارجی و معتبر، اخذ ۱۳ جایزه معتبر بین‌المللی داخلی و خارجی، اجرای بیش از ۳۰ اثر بدیع هنری در موزه‌ها و شهرهای کشور، مدیریت هنری بیش از ۱۰ جشنواره ملی، اجرای نشانه‌های ملی صدا و سیما و مراکز دولتی، در کارنامه‌ی فعالیت‌های هنری اینجانب وجود دارد.

با عنایت به پیشرفت‌های صورت گرفته در رشته تخصصی خود، جایگاه دانشگاه در این

بنا بر گزارش دکتر شهریار بیژنی، مدیر محترم گروه علوم کامپیوتر دانشگاه شاهد، آقای احمدرضا مرادزاده، از دانشجویان ورودی کارشناسی رشته علوم کامپیوتر دانشگاه، موفق به کسب رتبه اول در المپیاد ریاضی کشوری سال ۱۳۹۷ شد.

احمدرضا مرادزاده

دانش آموخته کارشناسی رشته علوم کامپیوتر، دانشکده علوم پایه، دانشگاه شاهد

آقای احمدرضا مرادزاده، از دانشجویان ورودی سال ۱۳۹۳ کارشناسی رشته علوم کامپیوتر دانشگاه شاهد هستند که طی چند سال اخیر، بارها برای دانشگاه شاهد افتخار آفریده‌اند. این دانشجوی پرتلاش، در المپیاد ریاضی سال ۱۳۹۷ کشوری رتبه اول را به خود اختصاص داد. ایشان از دانشجویان تیزهوش گروه علوم کامپیوتر است که در طی سال‌های ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶ نیز به‌طور پیاپی موفق شده بود در چهلیمین و چهل و یکمین دوره المپیاد علمی- دانشجویی ریاضی کشوری، به ترتیب مدال‌های نقره و برنز را کسب کنند. بنا به اعلام مدیر گروه علوم کامپیوتر دانشگاه، برخی دیگر از افتخارات آقای مرادزاده عبارتند از:

کسب رتبه اول در کنکور کارشناسی ارشد سال ۱۳۹۷

کسب رتبه اول در داده‌کاوی در علوم کامپیوتر

کسب رتبه اول در ریاضی محض

کسب رتبه اول در سایر گرایش‌های علوم کامپیوتر

سردبیر و مدیر مسئول نشریه، کسب موفقیت گروه علوم کامپیوتر را به دانشجویان و اعضای هیئت علمی دانشکده علوم پایه تبریک می‌گوید و برای ایشان آرزوی موفقیت‌های روزافزون دارد.

مدیر مسئول و سردبیر نشریه نما، ضمن تشکر از کلیه دست اندرکاران و همکاران گرامی این شماره، از کلیه اعضای محترم هیئت علمی دانشگاه دعوت به همکاری می‌کند.

کلیه علاقمندان به درج و انعکاس دیدگاهها و مطالب ترویجی خود در حوزه‌های مرتبط با آموزش‌های دانشگاهی می‌توانند مطالب خود را بطور مستقیم به دفتر برنامه ریزی آموزشی ارسال فرمایند.

ادامه مصاحبه با اعضای هیئت علمی نمونهی دانشکده‌های هنر و پزشکی دانشگاه

رشته را در مقایسه با جایگاه این رشته در سایر دانشگاه‌ها چگونه ارزیابی می‌کنید؟

به دلیل سابقه طولانی برخی از دانشگاه‌های هنری در رشته ارتباط تصویری، تلاش بر این است که بتوان جایگاهی مناسبی بین دیگر دانشکده‌های هنری را کسب کنیم و در حال حاضر، شرکت اعضاء هیئت علمی و دانشجویان فعال این دانشکده در رأس مراکز تصمیم‌گیرنده هنری، مبین جایگاه رشته در سطح دیگر دانشکده‌هاست و این مهم فقط می‌تواند به همت مدیریت آموزشی و پژوهشی دانشگاه با برپایی جشنواره‌ها و سمپوزیوم‌های ملی قوت پیدا کند.

فعالیت‌های تحقیقاتی جنابعالی هم‌اکنون در چه بخشی از رشته تخصصی‌تان تمرکز یافته و در این زمینه بهترین و مهم‌ترین دستاورد شما چه بوده است؟

با توجه به پیشرفت‌های فناوری و نیاز بازار کار که تبلیغات قسمتی از آن را تشکیل می‌دهد، بیش از ۱۵ سال است که در زمینه‌های "هنر جدید" و "گرافیک محیطی"، متمرکز شده‌ام؛ چرا که نیاز آموزشی نوین دانشگاهی و بازار تبلیغات بر این مبنای استوار شده است. همچنین، به مدد ابزار جدید توانستیم برای تعدادی از مراکز صنعتی، موزه‌ها و نمایشگاه‌های معتبر داخلی و خارجی، کارهای مرتبط را تولید کرده و شیوهی جدیدی از ارائه را به نام خود به ثبت برسانیم.

به نظر شما یک عضو هیئت علمی نمونه باید در ابعاد مختلف از چه شاخص‌ها و ویژگی‌هایی برخوردار باشد؟

علاوه بر متانت در رفتار که از شاخص‌های یک معلم است، برخورداری از دانش روز و اطلاع از فضای کسب و کار از ویژگی‌های مهم دیگری است که در واقع، پلی است میان دانشگاه و فضای خارج از آن که به ویژگی معلمی کمک می‌کند.

برای آینده رشته تخصصی خود چه برنامه‌هایی را در نظر دارید و راهبرد آتی شما در حوزه فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی چیست؟

یکی از کارهای خوب آموزش عالی در سال ۱۳۹۲، تغییر سرفصل دروس متناسب با فضای جدید علمی و پژوهشی کشور بود که متأسفانه بنا به "دلایلی" در بعضی از دانشکده‌های هنری اجرایی نشد. سعی بنده به عنوان مدیر گروه ارتباط تصویری، بر اجرای این آیین‌نامه‌ی جدید است که البته معمولاً مشکلاتی از جمله به روز نبودن و مقاومت برخی از اعضای هیئت علمی که همچنان با شیوه قدیم در حال تدریس هستند را هم پیش روی دارد که امیدوار است به کارگیری اعضای هیئت علمی جوان و با دانش روز بتوانند این حرکت را شتاب دهد. به نظر اینجانب، نشاط یک گروه علمی به مجموعه تجربیات و دانش‌های قدیم و جدید در کنار هم است که می‌تواند به مجموعه‌ی آموزشی و پژوهشی رونق دهد

در رشته تخصصی‌تان به ویژه در دانشگاه شاهد، چه ظرفیت‌هایی برای فعالیت‌های بین‌رشته‌ای و همچنین دستیابی به اهداف و برنامه‌های بالادستی نظیر نقشه جامع علمی کشور و برنامه ششم توسعه وجود دارد؟

وجود دانشجویان و کادر علمی فعال می‌تواند به فعالیت‌های داخل و خارج از دانشگاه شتاب دهد که شاید با تأمین و جذب هیئت علمی بتوان به آن نقطه رسید.

با توجه به رشته تخصصی خود، پیشنهادتان برای پویاسازی اقتصاد آموزش با رویکرد اقتصاد مقاومتی مولد و درون‌زا چیست؟

با توجه به ماهیت رشته گرافیک (ارتباط تصویری) که خود از رشته‌های میان رشته‌ای است و در طراحی این شاخه «هنر صنعت» به مصارف بازار کار اندیشیده شده، به نظر می‌رسد که تجارت و برندسازی و عرضه از اهداف نهایی این رشته محسوب می‌شود که لزوم مطالعات و شرایط ورود به بازارکار را با اتخاذ تدابیری می‌توان برای دانشجویان این رشته فراهم کرد. لذا ارتباط با فضای بیرون از دانشگاه (مؤسسات اقتصادی و مراکزی که به نوعی بازار هدف هستند) بهترین فرصت برای عملی کردن آموخته‌ها محسوب می‌شود.

نسبت میان فعالیت‌های آموزشی دانش‌پایه در مقابل فعالیت‌های آموزشی مهارتی در رشته تخصصی‌تان چگونه است و توازن میان این دو بعد را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

سؤال شما را با سؤال دیگر پاسخ می‌دهم: اگر خود استاد نتواند از دانش خودش به صورت کاربردی استفاده کند، چگونه می‌تواند آن را به دانشجوی منتقل کند؟ ارتباط تصویری جزو رشته‌های کاربردی و مهارتی است که دانش‌آموختگان با راهنمایی مؤثر می‌توانند بلافاصله در فضای کسب و کار قرار گیرند.

در برخی از رشته‌های علوم انسانی و هنر که مبنای بر مسائل پایه و تئوریک یا هنر صرف (غیرکاربردی) است، معمولاً در مرحله تئوری و پایه در جا می‌زنند. البته منکر این نیستیم که نیاز برخی از تحقیقات به مسایل بنیادی ضروری است؛ ولی اغلب دانشکده‌های هنری فقط به مسائل پایه و آموزشی ورود دارند و به شیوه‌های کاربردی نمی‌پردازند. همچنین، به نظر می‌رسد که از لحاظ مطالب آموزشی و پژوهش‌های کاربردی تناسبی با سطح نیازهای جامعه وجود ندارد. شاید جهت‌دار کردن و امتیاز دادن به پایان‌نامه‌های کاربردی بتواند راهی برای برون‌رفت از آن باشد.

نمونه‌ای از کارهای دکتر امامی فر

